

Agrometeorologische Berichten

Situatie op 1 mei 2025

Samenvatting

De winter van 2024-2025 begon nat, maar vanaf februari werd het droger. Maart en april waren zelfs uitzonderlijk droog, vooral in het westen van het land. Door het zonnige, warme weer en de oostenwind droogde de bodem snel op. De zaai- en plantwerkzaamheden konden daardoor vroeger dan gewoonlijk van start gaan en verliepen vlot en zonder onderbrekingen.

De wintergranen doen het momenteel goed, maar hebben regen nodig tijdens de korrelvulling. Voor de vroege aardappelen, die voornamelijk in Oost- en West-Vlaanderen geteeld worden, zou regen nu al welkom zijn. De bewaarrassen ondervinden voorlopig nog geen hinder van de droogte. De suikerbieten kwamen goed op op vochtige gronden, elders verloopt de opkomst eerder wisselvallig. Bij de maïs zien we nog niet meteen problemen. Het weer tijdens de komende weken zal echter bepalen wat de impact is van de aanhoudende voorjaarsdroogte op de opbrengst van de gewassen.

Doelstelling en methodiek

Deze berichten geven een overzicht van de weersgesteldheid in de voorbije periode. Vanaf juni gebeurt ook een oogstraming voor de voornaamste landbouwgewassen op regionaal en nationaal vlak. Naast de normale trend afgeleid uit de officieel gerapporteerde opbrengsten van de voorbije 15 jaren, worden voor elke combinatie (teelt/gebied) drie indicatoren berekend op basis van de weersgegevens, de simulaties van het B-CGMS gewasgroeimodel en de satellietbeelden van SPOT-VEGETATION, PROBA-V en Sentinel-3 (tiendaagse composieten met een spatiale resolutie van 1 km). Daarbij wordt enkel de informatie benut die momenteel al beschikbaar is (januari-heden). Met de data van de voorbije jaren wordt het regressieverband opgespoord tussen de finale oogstopbrengst (Y) en de indicatoren (Xi). De gevonden relaties worden dan, per landbouwregio en teelt, toegepast op de indicatoren van het huidige jaar, ter schatting van de oogstopbrengst. De nationale cijfers zijn afgeleid uit de regionale ramingen met de arealen als wegingsfactor.

Meer informatie en voorgaande Agrometeorologische Berichten zijn te vinden op www.bcgms.be.
Hier kan u ook tal van interactieve kaarten en grafieken consulteren.

Bronnen

De regionale opbrengsten en arealen van de voorbije jaren worden geleverd door het Nationaal Instituut voor de Statistiek (<http://www.statbel.fgov.be>). De satellietbeelden worden ter beschikking gesteld door Terrascope (<https://terrascope.be/nl>). Verder geraadpleegde documenten zijn afkomstig van de volgende organisaties: KBIVB/IRBAB, Inagro, LCG, Viaverda, LCV/Hooibeekhoeve, FIWAP, CIPF, CePiCOP, APPO, Boer&Tuinder, Landbouwleven en VILT.

Contacten

Centre Wallon de Recherches Agronomiques (CRA-W, Gembloux)	Viviane Planchon Yannick Curnel Damien Rosillon	v.planchon@cra.wallonie.be curnel@cra.wallonie.be d.rosillon@cra.wallonie.be
Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO, Mol)	Isabelle Piccard Carolien Toté	isabelle.piccard@vito.be carolien.tote@vito.be
Koninklijk Meteorologisch Instituut van België (KMI, Ukkel)	Michel Journée Pascal Mormal	michelj@meteo.be mormal@meteo.be

Datum van de volgende berichten: begin juli 2025

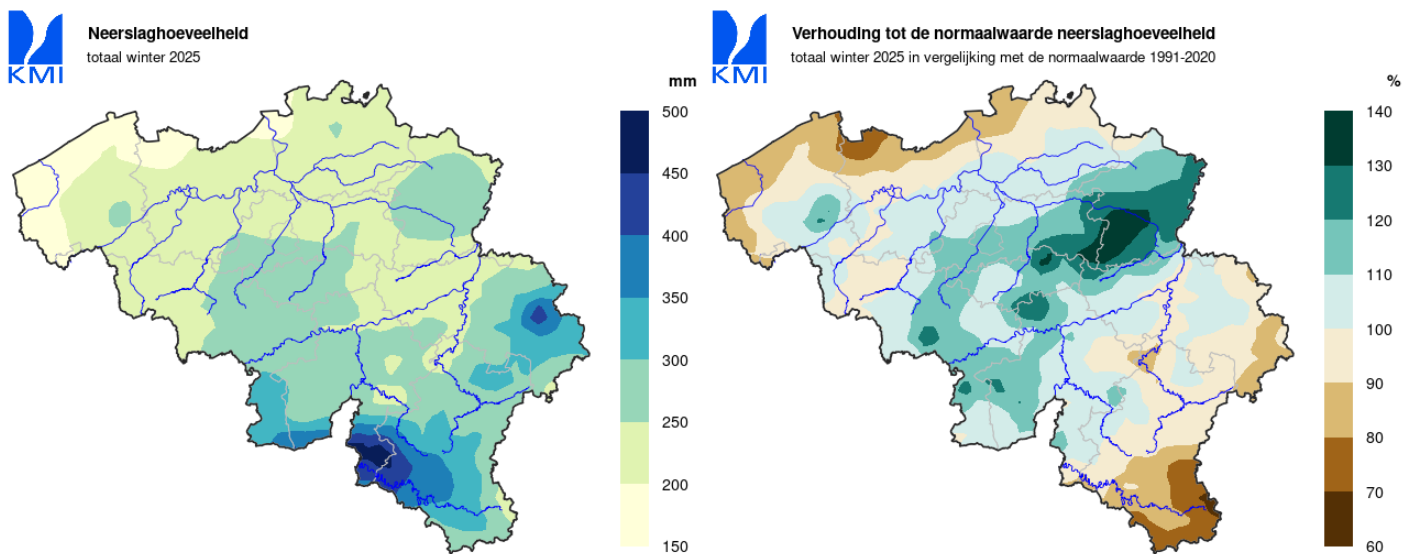
Het weer tijdens de winter en het vroege voorjaar

De voorbije **winter** (december 2024 – februari 2025) was nat en somber. Na twee wintermaanden was het al duidelijk dat deze winter in Ukkel het achtste seizoen op rij zou zijn met meer neerslag dan gemiddeld. Daarmee evenaren we het absolute record van bijna een eeuw geleden (lente 1924– winter 1926).

December 2024 was droger dan gemiddeld, maar werd gevolgd door een zeer natte maand januari, waarbij het record van 2004 geëvenaard werd. Daarna volgde er terug een drogere maand februari. In totaal viel er de afgelopen winter 278,3 mm neerslag in Ukkel (normaal 228,6 mm) op 50 dagen (normaal 55,2 dagen). In het uiterste noorden en zuiden van het land viel er iets minder neerslag dan normaal tijdens de winter (Figuur 1). In het centrum van het land was het dan weer natter dan gemiddeld.

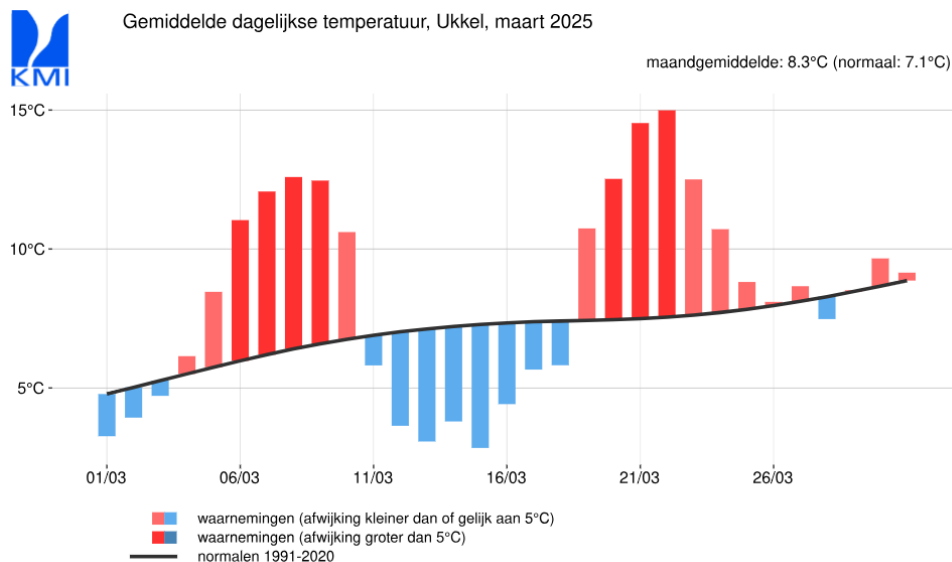
Zowel in december als in januari liet de zon zich maar weinig zien in Ukkel. De zonnigere maand februari kon niet voorkomen dat de winter als geheel een stuk somberder was dan gemiddeld. Uiteindelijk scheen de zon in Ukkel slechts 143u 45min (normaal 180u 17min).

De ganse winter wisselden warmere en koudere periodes elkaar af in Ukkel. Daardoor lag de uiteindelijke gemiddelde temperatuur van dit seizoen met 4,2°C dicht bij de normale waarde (4,1°C).

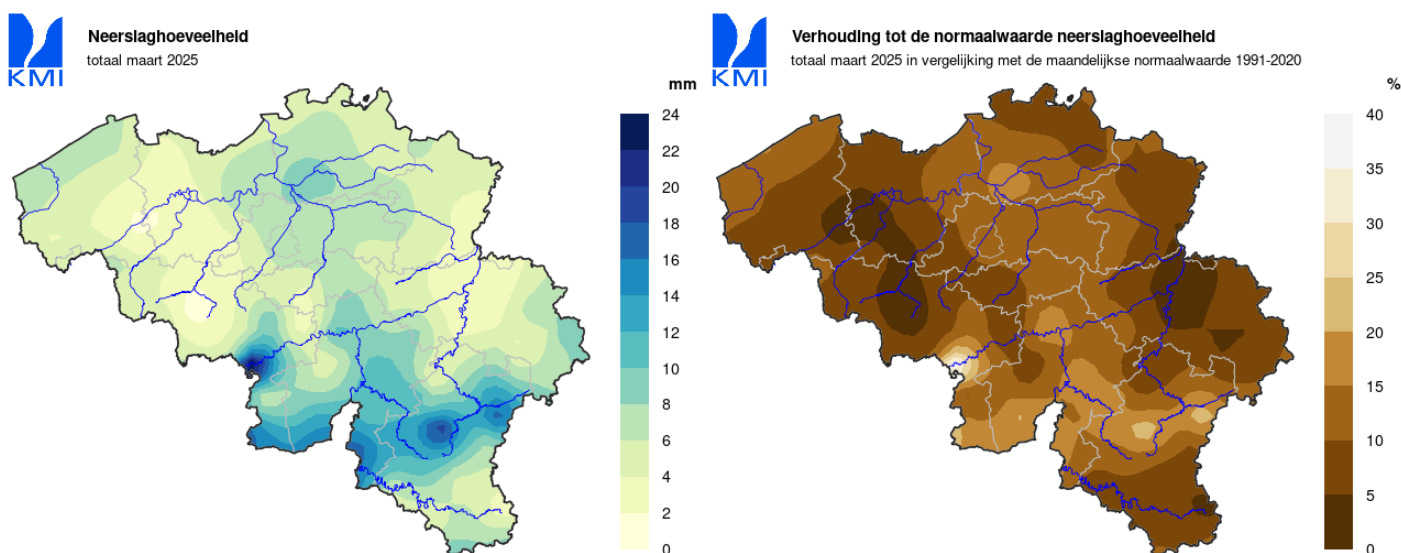

Figuur 1: Neerslaghoeveelheid tijdens de winter 2024-2025 (links) en vergelijking met de normaalwaarde (rechts) (Bron: KMI)

Maart 2025 was een zeer droge en zonnige maand. Er viel slechts 7,8 mm neerslag in Ukkel (normaal 59,3 mm). Ook overall elders in het land lag het neerslagtotaal voor maart zeer ruim onder de normale waarde (Figuur 3). Naast droog was maart ook uitermate zonnig met in totaal maar liefst 199u 12min zon (normaal 125u 45min). In Ukkel wisselden warmere en koudere periodes elkaar af (Figuur 2). Door het iets grotere aantal warmere dagen en vooral door de hogere maxima, lag de uiteindelijke gemiddelde maandtemperatuur met 8,3°C wel boven de normale waarde (normaal 7,1°C).

Figuur 2: Gemiddelde dagelijkse temperatuur in Ukkel in maart 2025 in vergelijking met de normaalwaarde (Bron: KMI)

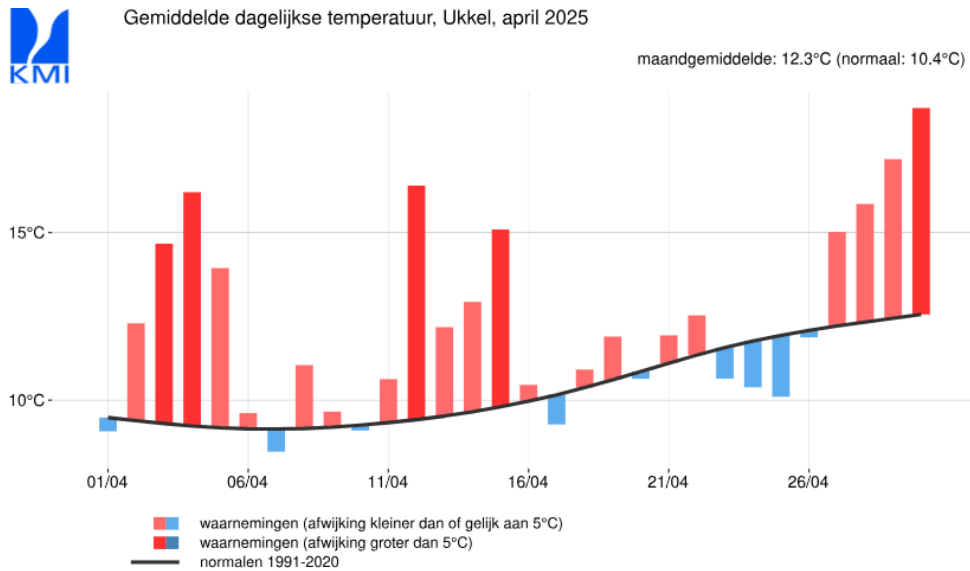

Figuur 3: Neerslaghoeveelheid in maart 2025 (links) en vergelijking met de normaalwaarde (rechts) (Bron: KMI)

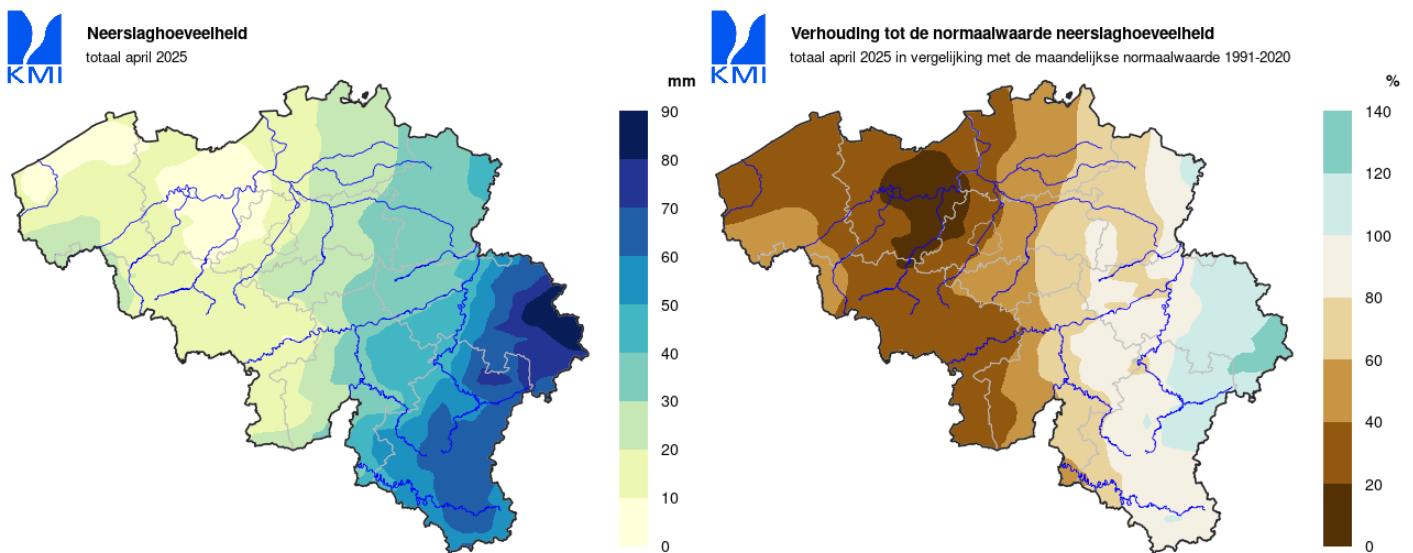
April 2025 was net zoals maart een droge en zonnige maand, maar het was ook een warme maand. Op 12 april werd zelfs al de grens van 25°C bereikt. Dit werd meteen de vroegste eerste zomerdag sinds het begin van deze waarnemingen in 1892. Het grootste deel van de maand scoorden de temperaturen in Ukkel hoger dan normaal (Figuur 4). Hierdoor kwam de gemiddelde maandtemperatuur (12,3°C) ook boven de normale waarde uit (10,4°C).

In april viel er slechts 20,0 mm neerslag in Ukkel (normaal 46,7 mm), verspreid over 7 dagen (normaal 13,2 dagen). Ook elders in het land was het droog (Figuur 5). De minste neerslag viel aan de kust en in de Polders, slechts zo'n 20% van de normale hoeveelheid. Enkel in het Land van Herve en de streek tussen Gileppe en Warche viel er meer neerslag dan normaal.

April 2025 was ook een zeer zonnige maand met in Ukkel in totaal maar liefst 248u 41min zon (normaal 171u 16min).

Figuur 4: Gemiddelde dagelijkse temperatuur in Ukkel in april 2025 in vergelijking met de normaalwaarde (Bron: KMI)

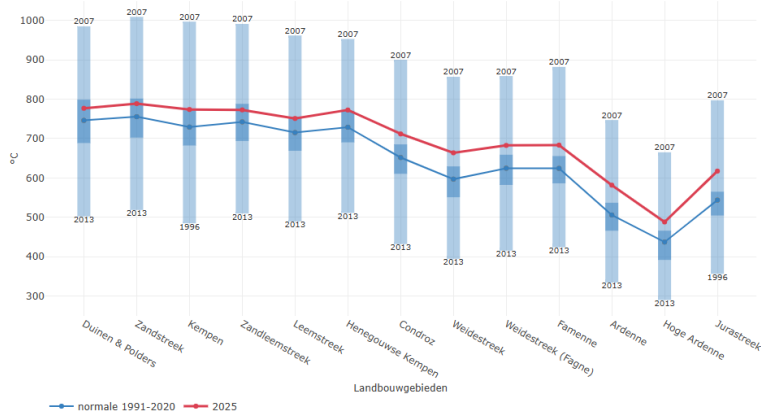

Figuur 5: Neerslaghoeveelheid in april 2025 (links) en vergelijking met de normaalwaarde (rechts) (Bron: KMI)

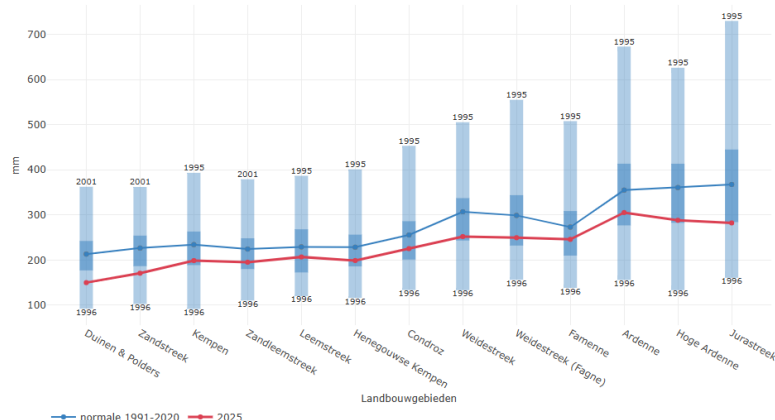
Seizoensoverzicht

Figuur 6 toont de temperatuur- en neerslagsom van 1 januari tot en met 30 april 2025 voor de verschillende landbouwregio's. De temperatuursom ligt in alle regio's hoger dan gemiddeld (tussen +4 en +15%). In Wallonië is het verschil iets groter dan in Vlaanderen. De neerslagsom ligt, zoals verwacht omwille van het droge voorjaar, overal onder de gemiddelde waarde. De verschillen variëren naargelang de regio. In de Duinen en Polders bedraagt de afwijking ten opzichte van de normale neerslagsom net geen 30%, in de Leemstreek een kleine 10%.

De lichtblauwe gebieden tonen de extreme waarden, de donkerblauwe gebieden zijn de 1e en 3e kwantilen.

De lichtblauwe gebieden tonen de extreme waarden, de donkerblauwe gebieden zijn de 1e en 3e kwantilen.

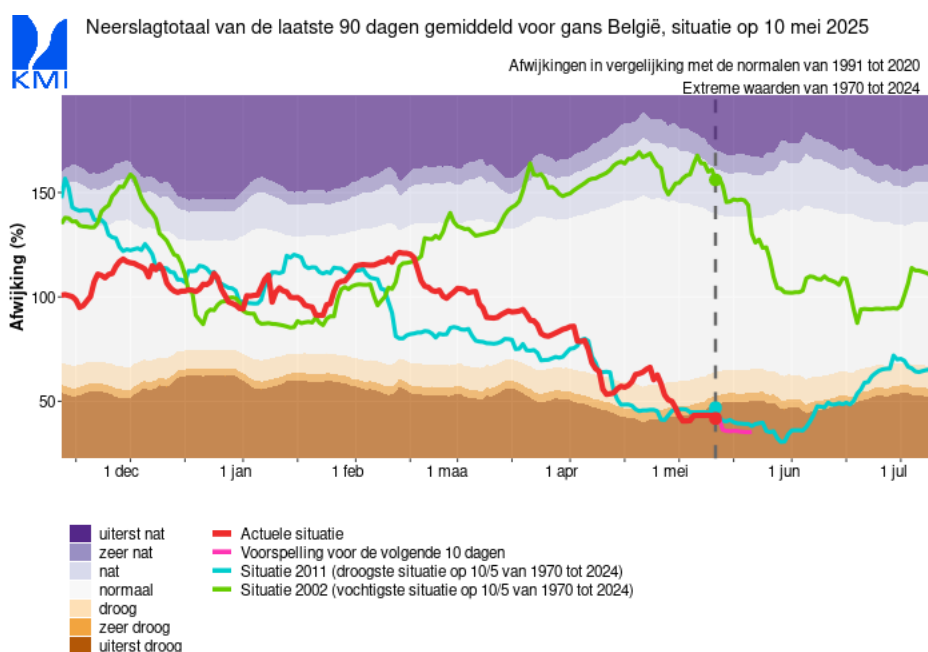

Figuur 6: Temperatuursom (links) en neerslagsom (rechts) van 1 januari tot en met 30 april 2025 ten opzichte van de normaalwaarden (1991-2020) voor de verschillende landbouwstreken (Bron: KMI-BCGMS)

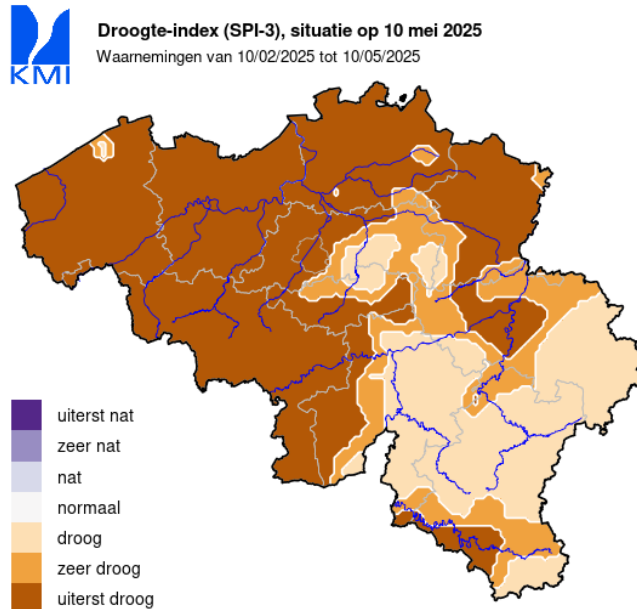
In Figuur 7 wordt het neerslagtotaal van de voorbije 90 dagen (SPI-3 index) voor gans België weergegeven in vergelijking met de normale waarde. De relatief natte winter hield de waterreserves nog goed op peil, maar vanaf half februari nam de index gaandeweg af. In de eerste helft van april belandden we alweer in een droge situatie. Sinds begin mei is het uiterst droog.

Ruimtelijk zijn er wel wat verschillen, blijkt uit Figuur 8, die de SPI-3 index op 10 mei weergeeft. Vooral in het westen van het land is het uiterst droog. Elders is het overwegend droog. Op korte termijn is er weinig beterschap op komst, voorspelt het KMI, en zal het ook verder naar het zuiden toe uiterst droog worden.

In Vlaanderen geldt sinds de tweede helft van maart trouwens code geel voor droogte. De droogte heeft gezorgd voor een snelle daling van de waterpeilen en afvoeren in zowel bevaarbare als onbevaarbare waterlopen. Op de meeste plaatsen in Vlaanderen liggen de oppervlaktewaterpeilen momenteel (begin mei) nog binnen de normale waarden voor de tijd van het jaar, op enkele locaties zijn deze laag. De grondwaterstanden vertonen een wisselend beeld. Ze zijn laag tot zeer laag voor de tijd van het jaar in het westen en noorden van Vlaanderen. In het oosten van Vlaanderen, waar het meer geregend heeft, variëren de grondwaterstanden van laag tot hoog. In de provincies West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en Antwerpen zijn plaatselijk tijdelijke onttrekkingsverboden van toepassing vanaf 9 mei 2025.

Figuur 7: Evolutie van het neerslagtotaal van de voorbije 90 dagen (SPI-3 index) voor gans België in vergelijking met de normale waarde (Bron: KMI)

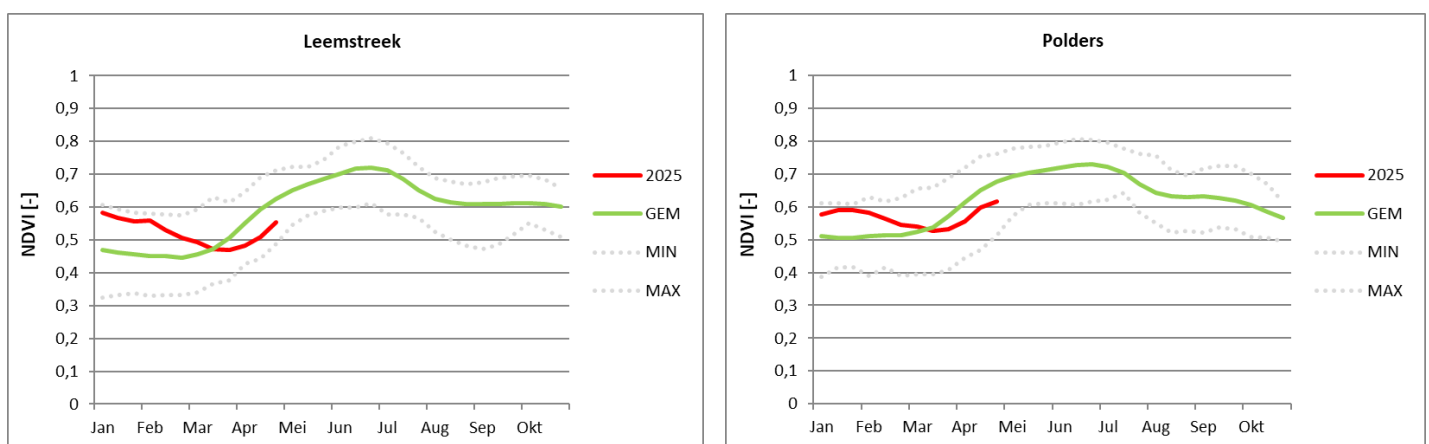
Figuur 8: Droogte-index (SPI-3), situatie op 10 mei 2025 (Bron: KMI)

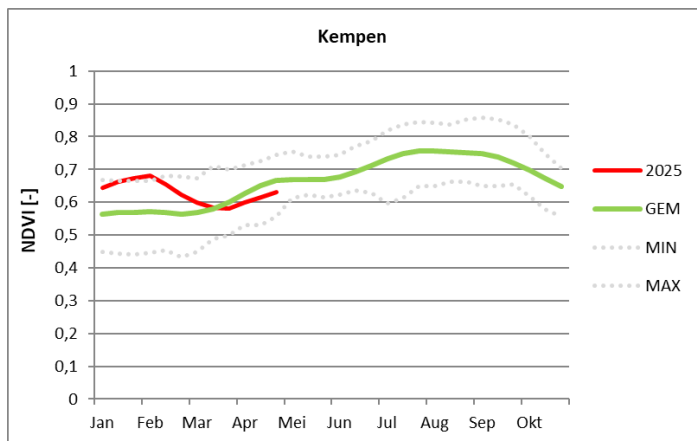
Observaties vanuit de ruimte

Figuur 9 vergelijkt het verloop van de NDVI vegetatie-index sinds januari met de langjarige referentiewaarde. Deze index is afgeleid uit Sentinel-3 satellietbeelden. In het begin van de winter scoorde de index nog flink boven de gemiddelde waarde, maar vanaf februari zagen we een afname.

Normaal stijgt de index vanaf maart doordat de gewasgroei herneemt. Dit jaar kwam die stijging pas in april op gang. Voor de lagere waarden in maart zijn verschillende verklaringen mogelijk. De natte winter zorgde voor meer uitspoeling van stikstof naar de diepere grondlagen waardoor de wintergranen er begin maart eerder geel bij stonden. Doordat de bodem nat en koud was duurde het tot eind maart eer de stikstofbemesting effect had en de gewasgroei weer aantrok. Het droge weer in februari en maart zorgde ervoor dat er vroeger dan gewoonlijk met de veldwerkzaamheden kon gestart worden. Op percelen met zomerteelten leidde dit tijdelijk tot lagere NDVI-waarden.

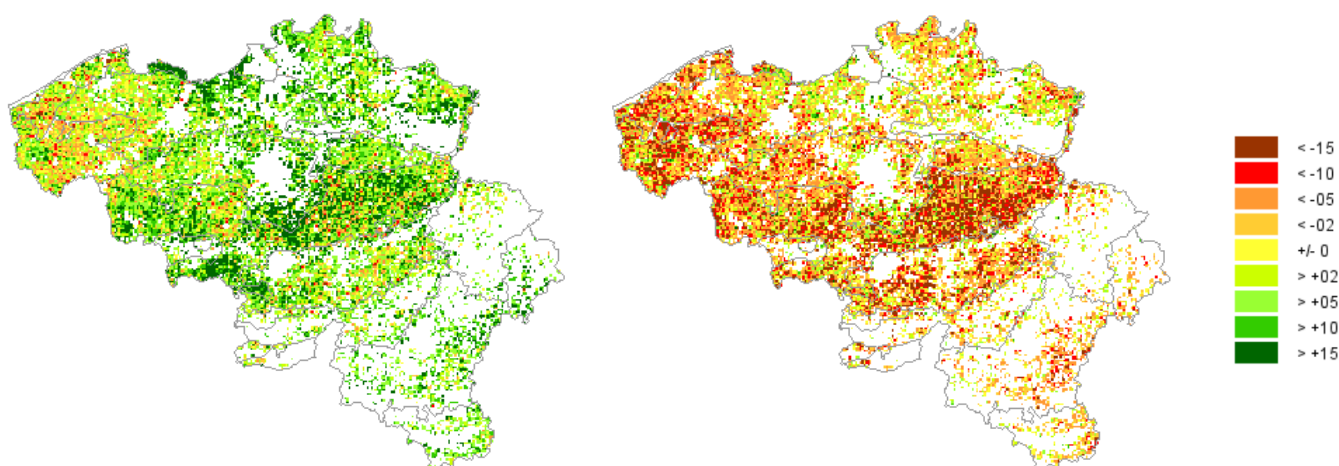
In april lag de vegetatie-index nog steeds onder het langjarig gemiddelde, maar de stijging verloopt nu volgens het normale seizoenspatroon. In de Polders, de droogste regio van België, vlakkt de curve lichtjes af naar het einde van april. In de Kempen lijkt de situatie dan weer iets gunstiger dan in de andere regio's en ligt de index nog iets dichterbij het gemiddelde.

Figuur 9: Evolutie van de vegetatie-index (NDVI) van 1 januari tot en met 30 april 2025 ten opzichte van de gemiddelde, minimum en maximum waarden (1999-2024) voor akkerland in de Leemstreek, de Polders en de Kempen. (Bron: VITO)

De ruimtelijke verschillen zijn ook zichtbaar in Figuur 10, die de vegetatie-index van de maanden maart en april vergelijkt met het langjarig gemiddelde. In West-Vlaanderen lag de index in maart op veel plaatsen al onder het gemiddelde (rode en oranje zones op de kaart). In april was dit ook in de meeste andere regio's het geval. Enkel in de Kempen en in delen van de Zandstreek leken de gewassen het plaatselijk iets beter te doen.

Figuur 10: Relatief verschil van de vegetatie-index (NDVI, afgeleid uit Sentinel-3 beelden) ten opzichte van het langjarig gemiddelde voor maart (links) en april 2025 (rechts). De witte zones op de kaart zijn niet meegenomen in de analyse aangezien het aandeel van de landbouwgewassen hier minder dan 20% bedraagt. (Bron: VITO)

Overzicht van de gewassen: huidige toestand

Wintergranen:

In vergelijking met de herfst van 2023 was het weer in de herfst van 2024 iets gunstiger, waardoor de zaai van de wintergranen onder goede omstandigheden kon worden uitgevoerd.

Door de intense regenbuien in de winter was er veel stikstof weggespoeld naar de diepere bodemlagen. Begin maart vertoonden veel wintergranen geel- of witverkleuring. De eerste stikstofgift was dan ook meer dan welkom, maar doordat de bodem nog koud en nat was, was de stikstofopname door de planten beperkt en duurde het even eer de gewasgroei weer aantrok. Door het warme weer van eind maart en april versnelde de gewasontwikkeling en eind april was de achterstand gelukkig alweer verdwenen.

Volgens de CePiCOP waarnemingen had de **wintergerst** eind april op de meeste referentiepercelen in Wallonië al het stadium "laatste blad volledig zichtbaar" (BBCH 39) bereikt. Hier en daar begonnen de eerste aren zichtbaar te worden.

De **wintertarwe** bevond zich eind april op de meerderheid van de Waalse referentiepercelen tussen het stadium "tweede knoop" (BBCH 32) en "laatste blad zichtbaar" (BBCH 37). Op de helft van de Vlaamse percelen die door het LCG opgevolgd worden bevond de wintertarwe zich eind april in het derdeknoopstadium (BBCH 33). Een derde van de percelen zat in het tweedeknoopstadium (BBCH 32).

Op de overige percelen was de tarwe al iets verder ontwikkeld en had het gewas reeds het stadium "laatste blad zichtbaar" (BBCH 37) of "laatste blad volledig ontrold" (BBCH 39) bereikt.

Door het droge weer was de ziektedruk eind april eerder beperkt. Op de Vlaamse percelen kwamen gele roest en witziekte iets meer voor, maar de aantastingen waren doorgaans beperkt.

Voorlopig lijkt de impact van de droogte op de opbrengst van de wintergranen dus eerder beperkt, op voorwaarde dat de ze tijdens de korrelvulling over voldoende water kunnen beschikken.

Aardappelen:

In tegenstelling tot de voorbije twee jaren verliep het poten dit jaar opmerkelijk vlot. Dankzij het aanhoudende droge weer kon op de lichte gronden in Haspengouw in de week van 24 maart, meteen na de zaai van de bieten en het vlas, al van start gegaan worden met het poten van de aardappelen, melden FIWAP en Inagro/Viaverda. Elders was de bodem vaak nog te koud en moest er nog even gewacht worden.

Tegen 1 april zat al meer dan 75% van het areaal vroege en halfvroege aardappelrassen in Vlaanderen onder de grond. In de eerste week van april volgde de rest. Ook het poten van de bewaarrassen ging toen van start, verspreid over heel België, ondanks de nog koude en soms onvoldoende opgedroogde bodems. In het westen van het land lagen de werkzaamheden wat voorop. De voortgang werd echter hier en daar afgeremd door de beperkte beschikbaarheid van pootgoed, pootmachines (vooral bij kleinere telers) en de traag opwarmende bodem.

Gedurende de hele maand april kon er vrijwel onafgebroken gepoot worden, onder overwegend zeer goede tot uitstekende omstandigheden, al was het lokaal soms aan de droge kant. Op een uitzondering na waren op 30 april alle aardappelen gepoot: een record!

Hoewel de gewassen momenteel nog geen hinder ondervinden van de droogte, zou neerslag, vooral in het westen van het land, nu wel welkom zijn om de onkruidbestrijding te vergemakkelijken. Ook voor de vroege rassen, die voornamelijk in Oost- en West-Vlaanderen geteeld worden, zou regen gunstig zijn voor een goede gewasontwikkeling.

Suikerbieten:

Ook de zaai van de suikerbieten verliep dit jaar erg vlot. Dankzij het droge weer kon er al tijdens het weekend van 8 maart begonnen worden met de zaai. Op 7 april was nagenoeg het volledige Belgische bietenareaal ingezaaid, blijkt uit de berichten van het KBIVB. Het is van 2022 geleden dat de zaaiwerkzaamheden zo vroeg afgerond konden worden.

Het uitblijven van de regen in april had wel gevolgen voor de opkomst. Waar het zaad op een goede zaaidiepte was gelegd in vochtige, goed aangedrukte bodem, was de opkomst over het algemeen zeer goed en uniform. Op leemkoppen, in grof klaargelegde grond of bij ondiepe zaai, zagen we een erg heterogeen beeld.

Eind april bevonden de suikerbieten zich op de meeste percelen in het 4-bladstadium.

De aanwezigheid van groene ongeveleugelde bladluizen was eind april nog tamelijk beperkt. De behandelingsdrempel werd op de meeste plaatsen nog niet bereikt. Verder werden er kleine kolonies zwarte bladluizen waargenomen, maar ook daar was de evolutie traag.

Maïs en grasland:

Dit jaar startte net als de afgelopen twee jaren met behoorlijk wat neerslag. Vanaf februari werd het gelukkig droger. Het veldwerk kon echter niet meteen starten. Veel percelen waren na twee natte jaren verzadigd met water en hadden tijd nodig om te drogen. Het droge weer zette zich ook in maart en april verder, waardoor we van te natte omstandigheden naar quasi ideale omstandigheden gingen. Mits wat geduld konden de gemaakte sporen van de oogst 2024 weggewerkt worden en kon de grond verder bewerkt worden. De maïs kon hierdoor vlot en tijdig gezaaid worden.

In Wallonië werden de eerste maïspcelen gezaaid tussen 10 en 15 april. Vanaf 15 april kwamen ook in de rest van het land de zaaiwerkzaamheden goed op gang. Begin mei was het grootste deel van het maïsareaal ingezaaid, op enkele percelen na waar eerst nog raaigras of mengteelten geoogst moesten worden. De eerste maïs kwam begin mei al op dankzij de warmere temperaturen en het vocht dat nog aanwezig was in onbewerkte gronden na de winter. Op geploegde gronden verloopt de opkomst iets moeilijker door de droogte en de noorden- tot noordoostenwind. Toch veroorzaakt de droogte momenteel nog geen grote problemen bij de maïs.

Wat het gras betreft, kon er tijdig mest uitgereden worden in de laatste twee weken van februari. Op sommige percelen was het nog wachten totdat ze voldoende opgedroogd waren. De nodige kunstmest kon ook op tijd gegeven worden. Eind april-begin mei werd er volop de eerste snede gemaaid. De opbrengsten vielen echter niet altijd mee doordat de droogte de werking van de kunstmest remde.